

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֶדְשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרֻשֵׁת וָאֶרָא

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך ח' - חלק כ"ט

קונטרס 239

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דְא יִפְקֹון בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

קדישא בגוונא דלעילא, בתריסר תחומין, בשבעין
עגפין, מה דלא הוה בקדמיתא. ובגיני כה, בתראה
שלים, קדמאה לא שלים, ופסיק טעמא בגווייהו.
שמואל שמואל, טעמא פסיק בגויה. מאי טעמא.
בתראה שלים, קדמאה לא שלים, דהשתא הוא
נביאה, וקודם לכן לא הוה נביאה. אבל משה משה,
לא אפסיק טעמא בגווייהו, דמיומא דאתיליד, שלים
הוה. דכתיב, (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא.

אוף הקא יי יי, פסיק טעמא בגווייהו, קדמאה שלים,
בתראה שלים בכלהו. ומשה, באתר דינא אמר,
לנחתא לון מעתיקא קדישא, רחמין לזעיר אנפין.

ספר נפלאות הזוהר

במסתרים". וכששמע בעל הלשם זכר צדיק לברכה שרבינו זכר צדיק לברכה הנה
ניחא לו מאד ושמח מאד מספרו, אמר על זה שאם הנה יודע שרבינו יסכים לספרו
הנה פכר מוציא את החלק השני, כי מתמת ענותנותו לא הנה מחזיק את חכמתו
למאומה, ושמתו של רבינו מספרו עודדה אותו להוציא לאור גם את החלק השני
(ומרן הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זכר צדיק לברכה, הנה רגיל לספר עבדה זאת, ומוסיף ואומר
שמכאן רואים שגם אדם גדול זקוק לעידוד).

והנה בהקשר לספור זה, מצאתי בחסדי השם יתברך דבר נפלא במאסף התורני
הנקרא "לשורון" (חלק ה' עמוד תרס"ד) שם מביא מכתב¹⁵ מרבי צבי הירש פרבר זכר

15. המכתב נמצא אצל הגאון רבי שרית דבליצקי שליט"א.

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ישראל דרור בארץ אכ"ר".

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג')... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזוהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח גיחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

דְּהָכִי תַנִּינָן, בְּמָה חִילָא דְמַלְשָׁה, דְּאַחִית מְכִילָן דְּרַחֲמֵי
לְתַתָּא. וְכַד אַתְגְּלִי עֲתִיקָא בְזַעִיר אַפִּין, כִּלְא בְרַחֲמֵי
אַתְחִזּוֹן. וְחוּטְמָא אֲשֶׁתְכִיד, וְאַשָּׂא וְתַנְנָא לָא נְפִיק,
בְּמָה דַּאת אָמַר (ישעיה מוה) וְתַהֲלֵתִי אַחֲטָם לָךְ.

וְתַאנָּא, בְּתַרִין נוֹקְבִין דְּחוּטְמָא, בְּחַד נוֹקְבָא נְפִיק
תַנְנָא, לְהֵיט, וּמִשְׁתַּקְעָא בְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא
רַבָּא. וּמִחַד נוֹקְבָא, נְפִיק אֲשָׂא דְאוּקִיד בְּשִׁלְהוּבִי,
וּמִתְלַהֲטָא (בְּאַרְבַּע אֶלְף) בְּאַלְף וְאַרְבַּע מְאָה עַלְמִין
דְּבִסְטֵר שְׁמָא לָא. וּמֵאֵן דְּגָרִים לְקַרְבָּא בְּהַאי, אֲקָרִי
אֵשׁ יִי. אֲשָׂא דְאַכְלָא וְאוּקִיד כָּל שְׂאֵר אֲשִׁין. וְהַאי
אֲשָׂא לָא אַתְבָּסָם, אֶלָּא בְּאַשָּׂא דְמַדְבַּחָא. וְהַאי תַנְנָא
דְּנְפִיק מְנוֹקְבָא אַחְרָא, לָא אַתְבָּסָם אֶלָּא בְּתַנְנָא
דְּקַרְבָּנָא. (דְּמַדְבַּחָא).

ספר נפלאות הזוהר

צדיק לברכה שהיה רבה של העיר לונדון, וזכה לשמש תקופה מסיימת את בעל
הלשם, ושמע ממנו הרבה דברי תורה וחקמה. וכותב שם בין היתר במכתבו, ששאל
את בעל הלשם למה לא לקח הספקמה על ספרו לשם שבו ואחלקה, ומתשובתו של
בעל הלשם נלמד ונפיר את גדלתו של רבינו בעיני חכמי דורו. וזה לשונו של רבי
צבי הירש פרבר: ילדות היתה בי כי שאלתיו (את בעל הלשם) למה לא יקבל הספמות
(על ספרו לשם שבו ואחלקה). ואמר לי, כי אחד הוא יודע, חד בדרא בנגלה ובנסתרות,

והוצאתי אתכם! אלא עקר של הכל בראשונה שרצה הקדוש ברוך הוא לבשר להם במבקר של הכל בראשונה.

אמר רבי יוסי, והרי המבקר שבכל ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים, ואמר אותו לבסוף? אמר לו, באותו זמן אין המבקר אלא היציאה, שחשבו שלא יצאו מעבדותם לעולמים, משום שהיו רואים שם שפל האסירים שהיו ביניהם, קושרים אותם בקשרי כשוף, ולא יכולים לצאת מביניהם לעולמים. ולכן התבשרו במה שחביב עליהם מכל.

ואם תאמר, אף על גב שיצאו, הרי אולי ילכו ומילתם אחריהם להזיק להם - כתוב והצלתי אתכם מעבודתם. ואם תאמר, הרי יצאו וינצלו ולא תהיה להם גאלה - תלמוד לומר וגאלתי אתכם בזרוע נטויה. ואם תאמר לא יקבלם - הרי כתוב ולקחתי. ואם תאמר, כשיקבלם לא יביאם לארץ - הרי כתוב והבאתי אתכם וגו'.

רְעִיא מְהִימָנָא

ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני ה' אלהיכם וגו'. מצוה זו ראשונה של כל המצוות. ראשית ראשונה לכל המצוות - לדעת את הקדוש ברוך הוא בכלל. מה זה בכלל? לדעת שיש שליט עליון שהוא רבון העולם, וברא אל כל העולמות, שמים וארץ וכל חילותיהם. וזהו בכלל. וסוף הכל בפרט, לדעת אותו בפרט.

ובד"ל ופרט הוא ראש וסוף, סוד של זכר ונקבה פאחד, ונמצא אדם בעולם הזה שמתעסק בכלל ופרט, אדם בעולם הזה הוא כלל ופרט.

למימר מעיקרא וגאלתי אתכם, ולקחתי והוצאתי אתכם. אלא, עקרא דכלא בקדמיתא, דבעא קדשא ברוך הוא לבשרא לון בשבחה דכלא בקדמיתא.

אמר רבי יוסי, והא שבחה דכלא, ולקחתי אתכם לי לעם והייתי (דף כ"ה ע"א) לכם לאלהים, ואמר ליה לבתר. אמר ליה, בההוא זמנא, לית להו שבחה אלא יציאה. דחשיבי דלא יפקון מעבודתהון לעלמין, בגין דהו חמאן תמן דכל אסירי דהו בינייהו מקשרו לון בקשרא דחרשי, ולא יכלין לנפקא מבינייהו לעלמין. ובגין פך, מה דחביב עלייהו מפלא, אתבשרו ביה.

ואי תימא אף על גב דנפקו, הא דילמא יזלון (חיליהון) בתרייהו לאבאשא לון, כתיב והצלתי אתכם מעבודתם. ואי תימא הא יפקון וישתזבון, ולא יהא לון פריקא, תלמוד לומר וגאלתי אתכם בזרוע נטויה. ואי תימא לא יקבלם, הא כתיב ולקחתי. ואי תימא כשיקבלם לא יביאם לארץ, הא כתיב והבאתי אתכם וגו'.

רעיא מהימנא

ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יי' אלהיכם וגו'.

(שמות ר') פקודא דא קדמאה דכל פקודין. ראשיתא קדמאה דכל פקודין, למנדע ליה לקודשא ברוך הוא בכללא. מאי בכללא. למנדע דאית שליטא עלאה, דאיהו רבון עלמא, וברא עלמין כלהו, שמיא וארעא וכל חיליהון. ודא איהו בכללא. וסופא דכלא בפרט, למנדע ליה בפרט.

ובד"ל ופרט איהו רישא וסופא רזא דכר ונוקבא כחדא, ואשתכח בר נש

תקוין של העולם הזה הוא כָּלֵל ופָּרֵט. משום כֵּן, ראשית הכל - שֵׁשׁ לְדַעַת שֵׁשׁ שְׁלִיט וְדִין עַל הָעוֹלָם, והוא רבון כל העולמים, וּבָרָא אֶת הָאָדָם מִן הָעֶפֶר, וְנִפְח בְּאֶפְרוֹ נִשְׁמַת חַיִּים, וְזֶהוּ בְּדִרְךָ כָּלֵל.

בְּשִׁצְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא הָיוּ מִכִּירִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּינֵן שָׁבָא מִשָּׁה אֱלִיהֶם, לְמַד אוֹתָם מִצְוָה רִאשׁוֹנָה זו, שְׁכַתוֹב וַיִּדְעָתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו'. וְאֵלְמָלָא מִצְוָה זו, לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְאִמִּינִים בְּכָל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם בְּמִצְרַיִם. כִּינֵן שִׁדְעוּ מִצְוָה זו בְּדִרְךָ כָּלֵל, נִעְשׂוּ לָהֶם נְסִים וּגְבוּרוֹת.

וְלִסְוֵךְ אַרְבַּעִים שָׁנָה, שִׁכְשָׁה שֶׁתְּדַלּוּ בְּכָל אוֹתָן מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁלְמַד אוֹתָם מִשָּׁה, כִּינֵן אוֹתָן שְׁנוּהֲגוּת בְּאֶרֶץ וּבֵין אוֹתָן שְׁנוּהֲגוּת בְּחוּץ לְאֶרֶץ, אִז לְמַד אוֹתָם בְּדִרְךָ פָּרֵט. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (דברים ד) וַיִּדְעָתָּ הַיּוֹם וְהִשְׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ. הַיּוֹם דּוֹקָא, מַה שְׁלֵא הָיָה רְשׁוּת מִקְדָּם לְכַן. כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים - זֶה בְּדִרְךָ פָּרֵט. בְּדַבְּרָה זֶה כְּמַה סוּדוֹת וּסְתָרִים יֵשׁ בּוֹ, וְזֶה וְאוֹתוֹ שֶׁבְּהַתְחַלָּה הַכֵּל דְּבַר אֶחָד, זֶה בְּכָלֵל וְזֶה בְּפָרֵט.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב (משלי א) יִרְאֵת ה' רִאשִׁית דַּעַת - הַתּוֹרִין, זֶה בְּדִרְךָ פָּרֵט לְדַעַת מִי הִיא יִרְאֵת ה' וְאֵף עַל גַּב שֵׁשׁ לְאָדָם לִיִּרְאָה מִמֶּנּוּ עַד שְׁלֵא יִדַע, אֲבָל כָּאֵן כְּתוּב רִאשִׁית דַּעַת, לְדַעַת אוֹתוֹ שֶׁהָרִי הוּא רִאשִׁית, לְדַעַת אוֹתוֹ בְּדִרְךָ פָּרֵט.

כִּינֵן מִצְוָה רִאשׁוֹנָה לְהִפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָלֵל וּפָרֵט, בְּהַתְחַלָּה וּבִסוּף, וְסוּד זֶה - (ישעיה מד) אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן. אֲנִי

בְּהִיא עֲלֵמָא, דְּאִתְעַסַּק בְּכָלֵל וּפָרֵט, בְּרִנְשׁ בְּהִיא עֲלֵמָא אִיהוּ כָּלֵל וּפָרֵט. תְּקוּנָא דְּהִיא עֲלֵמָא, אִיהוּ כָּלֵל וּפָרֵט. בְּגִין כֵּן, רִאשִׁיתָא דְּכֵלָא, לְמַנְדַּע דְּאִית שְׁלִיט וְדִין עַל עֲלֵמָא, וְאִיהוּ רַבּוֹן כָּל עֲלָמִין. וּבָרָא לִיה לְבַר נִשׁ מַעֲפָרָא, וְנִפְח בְּאֶפְרוֹ נִשְׁמַתָּא דְּחַיִּי, וְדָא אִיהוּ בְּאוּרַח כָּלֵל.

כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יִדְעֵי לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּינֵן דְּאִתָּא מִשָּׁה לְגַבִּיהוּ, פְּקוּדָא קְדֻמָּאָה דָּא אוּלִיף לִוֵן, דְּכַתִּיב, וַיִּדְעָתֶם כִּי אֲנִי יי' אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו'. וְאֵלְמָלָא פְּקוּדָא דָּא, לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְהִימִנִין, בְּכָל אֵינוֹן נִיִּסִין וּגְבוּרוֹן דְּעַבְד לִוֵן בְּמִצְרַיִם. כִּינֵן דִּידְעוּ פְּקוּדָא דָּא בְּאוּרַח כָּלֵל, אִתְעַבְדוּ לְהוֹן נְסִין וּגְבוּרוֹן.

וְלִסְוֵךְ אַרְבַּעִין שָׁנִין, דְּקָא אִשְׁתְּדַלּוּ בְּכָל אֵינוֹן פְּקוּדֵין דְּאוּרִייתָא, דְּאוּלִיף לִוֵן מִשָּׁה, כִּינֵן אֵינוֹן דְּמִתְנַהֲגִי בְּאַרְעָא בֵין אֵינוֹן דְּמִתְנַהֲגִי לְבַר מְאַרְעָא, כְּדִין אוּלִיף לִוֵן בְּאוּרַח פָּרֵט, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דברים ד) וַיִּדְעָתָּ הַיּוֹם וְהִשְׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ, הַיּוֹם דִּיִּיקָא, מַה דְּלֹא הָוָה רְשׁוּ מִקְדָּמַת דְּנָא. כִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים, דָּא בְּאוּרַח פָּרֵט, בְּמִלָּה דָּא, כְּמַה רְזִין וְסְתָרִין אִית בְּה. וְדָא, וְהִהוּא דְּקַדְמִיתָא, כְּלָא מְלָה חָדָא, דָּא בְּכָלֵל, וְדָא בְּפָרֵט.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (משלי א) יִרְאֵת יי' רִאשִׁית דַּעַת. תִּירוּצָא, דָּא בְּאוּרַח פָּרֵט, לְמַנְדַּע מֵאֵן אִיהוּ יִרְאֵת יי'. וְאֵף עַל גַּב דְּאִית לִיה לְבַר נִשׁ לְדַחֲלָא מְנִיָּה, עַד לֹא יִנְדַע, אֲבָל הִכָּא כְּתִיב רִאשִׁית דַּעַת, לְמַנְדַּע לִיה דְּהִיא אִיהוּ רִאשִׁיתָא, לְמַנְדַּע לִיה בְּאוּרַח פָּרֵט.

בְּגִין כֵּן, פְּקוּדָא קְדֻמָּאָה לְמַנְדַּע לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָלֵל וּפָרֵט, בְּרִישָׁא וּבִסוּפָא.

ראשון בכלל, ואני אחרון בפרט. והכל בכלל אחד וסוד אחד. כיון שידע את זה בכלל, ישלים את כל איבריו, ומי הם? מאתים ארבעים ושמונה מצוות, שהם מאתים ארבעים ושמונה איברי האדם. כיון שהשתלם בהם על זה בכלל, אז ידע בדרך פרט, שהנה הוא רפואה לכלם, וידע את כל ימות השנה שמתחברים לתת רפואה לכל האיברים.

ואם תאמר, כל ימות השנה איך נותנים רפואה לכל האיברים? ודאי כך הוא למעלה ולמטה. השנה והזמנים שלה נותנים רפואה לכל האיברים, למעלה ולמטה, ובזמן שהאיברים מריקים ברכות לימות השנה, ואז רפואה וחיים תלויים עלינו מלמעלה ומתמלאים מהכל. מי גרם להם? ימות השנה. אף כך גם למטה, כשאדם ישלים את גופו באותן מצוות התורה, אין לה כל יום שלא בא להתברך ממנו, וכשהם מתברכים ממנו, אז חיים ורפואה תלויים עליו מלמעלה. מי גרם לו? אותם ימות השנה. ימות השנה, כמו שמתברכים מלמעלה מסוד של אדם, כך גם מתברכים למטה מסוד של אדם.

אשריהם ישראל בעולם הזה, באותם מצוות התורה, שנקראים אדם, שפתיב (יחזקאל לד) אדם אתם. אתם קרויים אדם, ואמות העולם לא קרויים אדם. ומשום שישראל נקראו אדם, יש להם להשתדל באותן מצוות התורה להיות הכל אחד בסוד של אדם.

כשנתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל על הר סיני, דבר ראשון הוא אנכי. אנכי עולה לסודות

ורזא דא (ישעיה מ"ד) אני ראשון ואני אחרון. אני ראשון בכלל, ואני אחרון בפרט. וכלא בכללא חדא, ורזא חדא. כיון דינדע דא בכלל, ישלים כל שייפוי. ומאן אינון מאתים ושמונה וארבעים פקודין, דאינון מאתים ושמונה וארבעים שייפין דבר נש. כיון דאשתלים בהו על האי בכלל, כדיון ינדע באורח פרט, דדא איהו אסוותא לכהו, וינדע כל יומי שתא, דמתחברין למיהב אסוותא לכל שייפין.

ואי תימא, כל יומי שתא, היך יהבין אסוותא לכל שייפין. ודאי הכי הוא עילא ותתא, שתא ויומי דיליה, יהבין אסוותא לכל שייפין עילא ותתא, (בזמנא) דשייפין אריקו ברפאן ליומי שתא כדיון אסוותא וחיין תליין עלן מלעילא, ואתמליין מפלא. מאן גרים לון. יומי שתא.

אוף הכי נמי לתתא, כד בר נש ישלים גופיה באינון פקודין דאורייתא לית להך כל יומא דלא אתייתא לאתברכא מגיה, וכד אינון אתברכאן מגיה, כדיון חיין ואסוותא תליין עליה מלעילא. מאן גרים ליה. אינון יומי שתא. יומי שתא, כמה דאתברכאן מלעילא מרזא (דף כ"ה ע"ב) דאדם. הכי נמי אתברכאן מתתא מרזא דאדם.

וכאן אינון ישראל בהאי עלמא, באלין פקודין דאורייתא, דאקרוין אדם, דכתיב, (יחזקאל ל"ד) אדם אתם. אתם קרויים אדם, ועובדי כוכבים ומזלות לא אקרוין אדם. ובגין דישראל אקרי אדם, אית לון לאשתדלא באינון פקודין דאורייתא, למיהוי כלא חד, ברזא דאדם.

כד ירב קדשא ברוך הוא אורייתא לישראל על טורא דסיני, מלה קדמאה

איהו אַנְכִי, אַנְכִי סִלְקָא לְרִזִין (עלמין) סְגִיאִין. וְהִכָּא אִיהוּ רְזָא דְפִקּוּדָא קְדָמָאָה, לְמַנְדַּע לִיהּ בְּכַלְלָא. בְּגִין דְּכְתִיב אַנְכִי, הָא קָא רְמִיז, דְּאִית אֱלֹהָא שְׁלִיטָא עַלְמָא (דְּאִיהוּ) עַל עַלְמָא, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (דְּבָרִים ד') פִּי יְיָ אֱלֹהֵיךָ אֵשׁ אוֹכְלָהּ הוּא, פִּקּוּדָא קְדָמָאָה בְּכַלְל. בְּפִרְט: בְּגִין דְּכְתִיב, ה' אֱלֹהֵיךָ דָּא פִּרְט, וְדָא כָּלֵל וּפִרְט, פִּקּוּדָא קְדָמָאָה, דְּאֶצְטְרִיף לְמַנְדַּע בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. (ע"כ רעיא מהימנא).

ועלמותו רבים, וכאן הוא סוד של מצוה ראשונה להכיר אותו בכלל. משום שכתוב אנכי, הרי רומז שיש אלוה שליט עליון (שהוא) על העולם, כמו שצאמר פי ה' אלהיך אש אכלה הוא, מצוה ראשונה בכלל. בפרט, משום שכתוב (בראשית כא) ה' אלהיך. זה פרט, וזה כלל ופרט, מצוה ראשונה, שצריך לדעת בראש ובסוף כפי שבארנו. (ע"כ רעיא מהימנא).

וידבר משה כן אל בני ישראל אל משה מקוצר רוח. (שמות ו') מאי מקוצר רוח. אמר רבי יהודה, דלא הוה נפיש, ולא הוה לקיטי רוחא. אמר רבי שמעון, מקוצר רוח: דעד לא נפק יובלא, למיהב לון נפישו. ורוח בתראה, עד לא שלטא למעבד נימוסי, וכדין הוה עאקו דרוחא. מאן איהו רוח בתראה דקאמרן. (ג"א דעד לא יתב ליה יובלא ברבא על האי רוחא לאתקוּמָא נפש תתאה ולא שלטא האי רוח על נפש אלא בר אתקרבא מיובלא כדון יתא רוחא ומאן איהו רוח, דא יעקב, דכתיב ותחי רוח יעקב וכו')
(ג'ו)

וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח. מה זה מקצר רוח? אמר רבי יהודה, שלא היו נחים ולא היו אוספים לתוכם רוח. אמר רבי שמעון, מקצר רוח - שצדין לא יצא יובל לתת להם מנוחה. ורוח אחרונה צדין לא שלטה לעשות מנהגם, ואז היו בצרות של רוח, מועקה של רוח. מהו? רוח אחרונה, כמו שאמרנו. (שער שלא נתן חיובל ברבא על הרוח הוה להתקים הנפש התחתונה, ולא שולטת הרוח הוה על הנפש אלא כאשר מתברכת מהיובל, או תהיה רוח. ומי היא הרוח הוה יעקב, שכתוב ותחי רוח יעקב וגו').

תא חזי, כתיב (שמות ו') הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים, מאי ואני ערל שפתים. והא בקדמיתא כתיב (שמות ד') לא איש דברים אנכי וגו' פי כבד פה וכבד לשון אנכי, וקודשא ברין הוא הוה אותיב ליה, (שמות ד') מי שם פה לאדם וגו', והוא אמר (שמות ד') ואנכי אהיה עם פיך, סלקא דעתך דלא הוה כן, והשתא אמר ואני ערל שפתים, אי הכי, אן הוא מלה דאכטח ליה קדשא ברין הוא בקדמיתא.

בא ראה, כתוב הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים. מה זה ואני ערל שפתים, והרי בתחלה כתוב לא איש דברים אנכי וגו' פי כבד פה וכבד לשון אנכי, והקדוש ברין הוא הוה משיב לו, מי שם פה לאדם וכו', והוא אמר ואנכי אהיה עם פיך, התעלה על דעתך שלא היה כך? ועתה אמר ואני ערל שפתים, אם כך, איפה תדבר שהכטיח לו הקדוש ברין הוא בראשונה?

א"א סוד הוא. משה הוא קול, ותדבור שהוא הדבור שלו היה בגלות, והוא היה אטום מלפרש דברים, ומשום כך אמר ואיך

א"א רזא איהו, משה קלא, ודבור דאיהו מלה דיליה, הוה בגלותא, והוה איהו אטיס לפרשא מלין, ובגין דא אמר, ואיך

ישמעני פֶּרְעָה, בְּעוֹד דְּמַלְּהָ דִּילִי אִיהִי
בְּגִלוּתָא דִּילִיהּ, דְּהָא לִית לִי מְלָה. הָא אָנָא
קָלָא מְלָה גֵרַע, דְּאִיהִי בְּגִלוּתָא, וְעַל דָּא, שְׁתַּף
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהֲרֹן בְּהַדְיָה.

הָא חֲזִי, פֶּל זְמַנָּא דְדַבּוּר הָוּה בְּגִלוּתָא, קָלָא
אֶסְתַּלַּק מִגִּיּוּה, וּמְלָה הָוּה אֲטִים בְּלֵא קוּל,
פֶּד אָתָא מִשָּׁה, אָתָא קוּל. וּמִשָּׁה הָוּה קוּל
בְּלֵא מְלָה, בְּגִין דְּהָוּה בְּגִלוּתָא, וְכֵל זְמַנָּא
דְדַבּוּר הָוּה בְּגִלוּתָא, מִשָּׁה אָזִיל קָלָא בְּלֵא
דַּבּוּר, וְהָכִי אָזִיל עַד דְּקָרִיבּוּ לְטוּרָא דְסִינֵי,
וְאִתְּהִיבַת אֲוִרֵיתָא, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא, אֶתְחַבְּר
קָלָא בְּדַבּוּר, וּכְדִין מְלָה מְלִיל, הָדָא הוּא
דְכְתִיב, (שְׁמוֹת כ') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה. וּכְדִין, מִשָּׁה אֶשְׁתַּכַּח שְׁלִים בְּמְלָה
כְּדָקָא יְאוּת, קוּל וְדַבּוּר פַּחְדָּא בְשְׁלִימוּ.

וְעַד דָּא מִשָּׁה אֶתְרַעִים, דְּמְלָה גֵרַע מִגִּיּוּה, בַּר
הָהוּא זְמַנָּא דְמִלִּילַת לְאַתְרַעֲמָא עֲלוּי,
בְּזְמַנָּא דְכְתִיב, (שְׁמוֹת ו') וּמֵאֲזוּ בְּאִתִּי אֶל פֶּרְעָה
לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ, מִיַּד (שְׁמוֹת ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל
מִשָּׁה. בַּא רָאָה שְׂכַף הוּא, שְׁהִתְחִיל דְּבַר לְדַבֵּר וּמִפְסִיק
אוּתּוֹ, מִשׁוּם שְׁעָדִין לֹא הִגִּיעַ זְמַן
שְׁכַתוּב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים וְגו'. וּפְסִק
וְהַשְׁלִים הַקּוּל. זְהוּ שְׁכַתוּב וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אֲנִי ה'. מִשׁוּם שְׁהַדְּבּוּר הָיָה
בְּגִלוּת וְלֹא הִגִּיעַ זְמַן לְדַבֵּר. וּבַא

ראהו

מִשׁוּם כְּף מִשָּׁה לֹא הָיָה שְׁלֵם
בְּדַבֵּר בְּתַחֲלָה, וּשְׂכַף נִרְאָהוּ שְׁהוּא
קוּל, וּבַא בְּשִׁבִיל דַּבּוּר לְהוֹצִיא
אוּתָהּ מִן הַגְּלוּת. כִּיּוֹן שְׁיִצָּא מִן
הַגְּלוּת וְהִתְחַבְּרוּ קוּל וְדַבּוּר
כְּאֶחָד בְּהַר סִינֵי, הַשְׁתַּלֵּם מִשָּׁה
וּנְרַפָּא, וְנִמְצָא אֲזוּ קוּל וְדַבּוּר
כְּאֶחָד בְּשְׁלִימוּת.

בַּא רָאָה, כָּל הַיָּמִים שְׁהִיָּה מִשָּׁה
בְּמִצְרַיִם שְׂרָצָה לְהוֹצִיא הַדַּבּוּר
מִן הַגְּלוּת, לֹא דַבֵּר דְּבַר שְׁהוּא
דַּבּוּר. כִּיּוֹן שְׁיִצָּאָה מִן הַגְּלוּת

וְעַד דָּא מִשָּׁה אֶתְרַעִים, דְּמְלָה גֵרַע מִגִּיּוּה, בַּר
הָהוּא זְמַנָּא דְמִלִּילַת לְאַתְרַעֲמָא עֲלוּי,
בְּזְמַנָּא דְכְתִיב, (שְׁמוֹת ו') וּמֵאֲזוּ בְּאִתִּי אֶל פֶּרְעָה
לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ, מִיַּד (שְׁמוֹת ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל
מִשָּׁה. תָּא חֲזִי דְהָכִי הוּא דְשָׂרָא מְלָה לְמַלְלָא
וּפְסִק לָהּ, בְּגִין דְּעַד לֹא מְטָא זְמַנָּא דְכְתִיב
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים וְגו'. וּפְסִק וְאֶשְׁלִים קָלָא, הָדָא
הוּא דְכְתִיב וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'. בְּגִין דְּדַבּוּר
הָוּה בְּגִלוּתָא, וְלֹא מְטָא זְמַנָּא לְמַלְלָא. (וְתָא טו)

בְּגִינֵי כְּף, מִשָּׁה לֹא הָוּה שְׁלִים מְלָה
בְּקַדְמֵיתָא, (דְּהָכִי אֲתַמְּו) דְּאִיהוּ קוּל, וְאִתִּי
בְּגִין דַּבּוּר, לְאַפְקָא לִיה מִן גְּלוּתָא. כִּיּוֹן דְּנִפְק
מִן גְּלוּתָא, וְאִתְחַבְּרוּ קוּל וְדַבּוּר פַּחְדָּא בְטוּרָא
דְסִינֵי, אֶשְׁתַּלֵּם מִשָּׁה וְאִתְסִי, וְאֶשְׁתַּכַּח כְּדִין
קוּל וְדַבּוּר פַּחְדָּא בְשְׁלִימוּ.

תָּא חֲזִי, פֶּל יוּמִין דְּהָוּה מִשָּׁה בְּמִצְרַיִם, דְּבַעָא
לְאַפְקָא מְלָה מִן גְּלוּתָא, לֹא מְלִיל מְלָה,
דְּאִיהוּ דַּבּוּר. כִּיּוֹן דְּנִפְק מִן גְּלוּתָא, וְאִתְחַבְּר

והתחבר קול בדבור, אותו דבר
שהוא דבור הנהיג והוליך את
ישראל, אבל לא דבר, עד שקרבו
להר סיני ופתח בתורה, שָׁכַף
ראוי. ואם תאמר, כי אמר אלהים
פֶּן יִנָּחַם הָעָם, לא כתוב כי דבר,
אֵלָּא כִּי אָמַר, שהוא רצון הלב
בפשאי, והרי בארנו.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אֲנִי ה' . רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח,
קמתי אני לפתח לדודי ודודי
חמק עבר וגו'. קמתי אני לפתח
לדודי - זה קול. בא ראה, כְּנִסַּת
ישראל, כְּשֶׁהִיא בְּגִלוּת, קול
מסתלק ממנה, והדבור נשפּתק
ממנה, כמו שנאמר נֶאֱלַמְתִּי
דומיה. ואם מתעורר דבר, מה
פתוב? ודודי חמק עבר, שהרי
קול הסתלק ממנה ונפסק הדבור,
ועל זה וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה.
התחילה לדבר, והפסיקה
ושפּתקה. אחר כך השלים הקול
ואמר וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'.

וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל
יַעֲקֹב. ביַעֲקֹב תּוֹסַפְתָּ וְא"ו, שהוא
בחיר האבות, כמו שנאמר אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב.
ביַעֲקֹב תּוֹסַפְתָּ וְא"ו. אמר רבי
יוסי, אם כן, הרי פתוב אני ה'
אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק.
הרי ביצחק תוספת וא"ו?

אמר לו, לפה היה, משום שיעקב
היה קנים, והכליל את יַעֲקֹב
ביצחק, ושהיה מתו שחשכו עיניו
והיה כמת, שהרי בעוד האדם
קנים בעולם הזה, לא נזכר עליו
השם הקדוש, ועל פן הכליל אותו
ביצחק. עכשו שמת יַעֲקֹב, בא
הדבר למקומו. זהו שכתוב וַאֲרָא
אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב,
בתוספת ו'.

קול בדבור, ההוא מלה דאיהו דבור, אנהיג
ודבר לון לישראל, אבל לא מליל, עד דקריבו
לטורא דסיני, ופתח באורייתא, דהכי אתחזי.
ואי תימא, (שמות י"ג) כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנָּחַם
הָעָם, לֹא פְתִיב כִּי דְבַר, אֵלָּא כִּי אָמַר, דְּאִיהוּ
רְעוּתָא דְלִבָּא בְּחֻשָּׁאֵי, וְהָא אוֹקִימָנָא. (דף כ"ו

(א"ו)

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' .
ר' יְהוּדָה פֶּתַח, (שיר השירים ה') קמתי אני
לפתוח לדודי ודודי חמק עבר וגו'. קמתי אני
לפתוח לדודי, דא קלא. תא חזי, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
פד איהי בגלותא, קלא אסתלק מינה, ומלה
אשתכח מינה, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (תהלים ל"ט)
נֶאֱלַמְתִּי דומיה. ואי אתער מלתא, מה כתיב,
וַדִּוּי חֲמַק עָבַר, דְּהָא קָלָא אֶסְתַּלַּק מִינָּה,
וּפְסִיקָא מִלָּה. (כמה דאת אמר) וְעַל דָּא וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים
אֶל מֹשֶׁה, שְׂרִיאַת לְמַלְלָא, וּפְסִיק וְשִׁתִּיק.
לְבַתֵּר אֲשֵׁלִים קָלָא וְאָמַר וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' .
וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב, בִּיַעֲקֹב
תּוֹסַפְתָּ וְא"ו, דְּאִיהוּ שְׁלִימוּ דְאַבְרָהָם,
כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, בִּיַעֲקֹב תּוֹסַפְתָּ וְא"ו. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, אִי הָכִי, הָא כְּתִיב (בראשית כ"ח) אֲנִי ה' אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק, הָא בִּיַצְחָק תּוֹסַפְתָּ
וְא"ו.

אמר ליה, שפיר הוה, בגין דיַעֲקֹב הוה קנים,
ואכליל ליה ליַעֲקֹב בִּיַצְחָק, (דְּהוּהָ מִית)
דאתחשכו עיניו, והוה כמת, דהא בעוד דבר
נש איהו קנים בהאי עלמא, לא אדפר עלוי
שְׁמָא קְדִישָׁא, ועל דא אכליל ליה ביצחק.
השְׁתָּא דְמִית יַעֲקֹב, אַתָּא מִלָּה בְּאַתְרֵיהּ. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל
יַעֲקֹב, בתוספת ו'.

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתו פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי כְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיְשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כַּנְפָּיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. וּלְקַץ הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֶה אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עִמּוֹ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֶה אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

גדולי ישראל
והזֵהר

